

dosarul nr.3r-80/19

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (judecătorul A. Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (judecătorii: Iu. Grosu, A. Ciobanu, A. Garbuz)

DECIZIE

8 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Consiliul municipal Bălți,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.04/07 împotriva Consiliului municipal Bălți, intervenienți accesorii Cooperativa de Construcție a Garajelor „Jeleznodorojnic”, Cooperativa de Construcție a Garajelor „Automotor”, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.1, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.2, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.3, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.4, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.5, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.6, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.7, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.10, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.12 (7/9), Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.12 (7/9), Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.13 cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva încheierii din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Consiliul municipal Bălți, ca fiind depusă în afara termenului legal,

constată:

La 7 ianuarie 2017, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.04/07 (în continuare CCG nr.04/07) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Bălți cu privire la contestarea actului administrativ. (f.d. 2-4)

Prin încheierea din 8 decembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul central, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii CCG „Jeleznodorojnic”, CCG „Automotor”, CCG nr.1, CCG nr.2, CCG nr.3, CCG nr.4, CCG nr.5, CCG nr.6, CCG nr.7, CCG nr.10, CCG nr.12 (7/9), CCG nr.12 (7/9), CCG nr.13. (f.d. 70-71)

Prin hotărârea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, acțiunea a fost admisă integral. (f.d. 164,172-175)

La 16 ianuarie 2019, Consiliul municipal Bălți a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe solicitând, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central și emiterea unei noi hotărâri de

respingere a acțiunii. Totodată, apelantul și-a rezervat dreptul de a prezenta apelul motivat după ce va face cunoștință cu hotărârea motivată. (f.d. 169)

Prin încheierea din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, ca fiind depusă în afara termenului legal. (f.d. 180-181)

La 4 martie 2019 (prin intermediul oficiului poștal), Consiliul municipal Bălți a depus recurs împotriva încheierii din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În susținerea recursului a invocat netemeinicia și ilegalitatea încheierii recurate.

A precizat că, declarând apelul nemotivat și-a exprimat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și totodată a intenționat că va depune apelul motivat după primirea hotărârii motivate.

Prin urmare, în opinia recurentului, Consiliul municipal Bălți a omis termenul de declarare a apelului din motiv că dispozitivul hotărârii primei instanțe nu a fost expedit către pârât.

Recurentul Consiliul municipal Bălți a solicitat, admiterea recursului, repunerea în termen a apelului, casarea încheierii din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel. (f.d. 183-184, 209)

Instanța de recurs relevă că la 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul a fost declarat de Consiliul municipal Bălți, la 4 martie 2019, până la data intrării în vigoare a Codului administrativ.

Respectiv, prin derogare, în temeiul art. 258 alin. (3) Cod administrativ, examinarea recursului declarat de Consiliul municipal Bălți se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedura civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă, că copia încheierii din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost recepționată de Consiliul municipal Bălți la 18 februarie 2019, ce se atestă prin semnătura aplicată pe verso-ul scrisorii de însoțire a instanței de apel cu nr. 1339 din 18 februarie 2019, anexată la materialele dosarului. (f.d. 182)

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 4 martie 2019 (prin intermediul oficiului poștal), în termen. (f.d. 183-184, 209)

Examinând recursul depus de Consiliul municipal Bălți, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Conform art. 110 Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 236 alin. (5) lit. a), b), alin. (8) Cod de procedură civilă, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, solicită în mod expres acest lucru.

Termenul de 30 de zile este un termen de decădere; participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel. Hotărârea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzută de art. 116 Cod de procedură civilă.

Din materialele dosarului s-a stabilit că, prin hotărârea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, acțiunea a fost admisă integral. (f.d. 164,172-175)

După cum se constată la caz, la 16 ianuarie 2019, Consiliul municipal Bălți a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe solicitând, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată, apelantul și-a rezervat dreptul de a prezenta apelul motivat după ce va face cunoștință cu hotărârea motivată. (f.d. 169)

Drept urmare, prin încheierea din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, ca fiind depusă în afara termenului legal. (f.d. 180-181)

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, care statuează expres că instanța de apel dispune restituirea cererii de apel dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Reține Colegiul că, prin lege este instituit în mod imperativ termenul de 30 zile pentru declararea apelului, calculat de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Astfel, apelul nemotivat în prezenta cauză a fost depus la 16 ianuarie 2018 în afara termenului de 30 zile.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs relevă că, hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la 29 octombrie 2018.

Aici se menționează că, recurentul Consiliul municipal Bălți prin lege era obligat să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 30 octombrie 2018, ziua imediat următoare datei emiterii hotărârii contestate și a expirat la 28 noiembrie 2018, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, pe când cererea de apel nemotivată înaintată de Consiliul municipal Bălți împotriva hotărârii primei instanțe a fost înregistrată abia la 16 ianuarie 2019 (f.d. 169), peste 2 luni și 18 zile, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului de declarare.

Instanța de recurs nu poate reține ca fiind întemeiat argumentul recurentului, precum că la 29 octombrie 2018, când s-a pronunțat hotărârea, el nu a fost prezent la ședința de judecată și că termenul urmează a fi calculat de la data când i s-a comunicat hotărârea.

Totodată, instanța de recurs menționează că, deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa Consiliul municipal Bălți, acest fapt nu influențează, termenul legal de depunere a apelului, prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 102, alin. (4¹) Cod de procedură civilă participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Materialele cauzei atestă faptul că instanța de fond a citat Consiliul municipal Bălți despre data examinării cauzei ce se atestă prin semnătura reprezentantului pârâtului aplicată pe avizele de recepție anexate la dosar. (f.d.13, 18, 22)

Mai mult, instanța de recurs menționează, că Consiliul municipal Bălți cunoștea despre ședința din 29 octombrie 2018 când s-a pronunțat dispozitivul hotărârii, fapt ce se confirmă și prin avizul de recepție semnat de ultimul. (f.d. 129)

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că, Consiliul municipal Bălți trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența CEDO, cât și cea națională, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în conformitate cu prevederile legale, inclusiv și prin depunerea apelului în termenul legal.

La fel, Colegiul reține că, în conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua, în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Mai mult, Colegiul relevă că, Consiliul municipal Bălți la depunerea apelului, nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 29 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central și nu a prezentat probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural, în interiorul termenului prevăzut de lege.

Respectiv, Curtea de Apel Bălți corect, în conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă a dispus restituire cererii de apel ca fiind depusă în afara

termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La fel, în conformitate cu art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

La acest capitol, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Or, prin înaintarea apelului la 16 ianuarie 2019, Consiliul municipal Bălți nu a respectat termenul legal de declarare a apelului, și atrage restituirea cererii de apel, ca fiind depus în afara termenului legal.

În aceste circumstanțe, Colegiul subliniază că instanța nu poate accepta o asemenea omisiune, or, ea contravine art. 27 Cod de procedură civilă (disponibilitatea în drepturi a participanților la proces) și art. 6 CEDO (dreptul la un proces echitabil).

Colegiul decelează că Consiliul municipal Bălți avea obligația de a-si exercita drepturile procedurale cu bună credință și în termen, obligație proclamată și în jurisprudența CEDO cu titlu de principiu.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Instanța de recurs menționează că argumentul apelantului-recurentului Consiliul municipal Bălți, precum că a recepționat hotărârea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central abia la 11 ianuarie 2019, nu constituie un temei de repunere în termen a cererii de apel, ori, dreptul la apel se exercită în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului și nu de la data recepționării hotărârii.

Prin urmare, Colegiul releva ca acțiunile Consiliului municipal Bălți nu constituie decât o denegare a acesteia de a-și respecta obligațiile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu buna-credință de drepturile sale procedurale.

Se menționează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul ca încheierea privind restituirea Consiliului municipal Bălți a cererii de apel, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de recurent nu sunt justificative, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Consiliul municipal Bălți și de a menține încheierea din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și art. 243 alin. (3) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul depus de Consiliul municipal Bălți.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu